

Rola 1. Funkcjonariusz specjalnego oddziału policji „Berkut”

- **Profil:** Mężczyzna, zawodowy wojskowy lub funkcjonariusz organów ścigania. Przywykł do ścisłego wykonywania rozkazów i działania zgodnie z regulaminem służbowym.
- **Kluczowa motywacja:** Porządek, bezpieczeństwo państwa, przysięga wojskowa oraz niedopuszczenie do anarchii na ulicach.
- **Stosunek do wydarzeń:** Jest przekonany, że państwo opiera się na prawie i na sile organów ścigania. Postrzega protestujących jako agresywne osoby naruszające porządek publiczny oraz jako radykałów, którzy na zlecenie obcych sił destabilizują kraj od wewnątrz. Uważa, że chronił porządek konstytucyjny i wykonywał swój obowiązek wobec państwa.

Rola 2. Spadkobierczyni tradycji antyradzieckich dysydentów / działaczka na rzecz praw człowieka

- **Profil:** Młoda kobieta, która dorastała, słuchając historii o walce swojej rodziny z totalitarnym reżimem sowieckim o wolność słowa i prawa człowieka.
- **Kluczowa motywacja:** Wolność jednostki, praworządność oraz ochrona ludzkiej godności przed samowolą władzy.
- **Stosunek do wydarzeń:** Jest przekonana, że prawo stanowione przez skorumpowane państwo traci legitymację, jeśli narusza podstawowe prawa człowieka. Rewolucja Godności jest dla niej bezpośrednią kontynuacją walki Ukraińców o wolność przeciwko systemowi autorytarnemu. Uważa prawo do buntu za naturalne prawo każdego wolnego człowieka.

Rola 3. Pracownik / pracownica zakładu przemysłowego ze wschodniej Ukrainy

- **Profil:** Osoba po pięćdziesiątce, która przez całe życie pracuje w dużym zakładzie przemysłu maszynowego, nastawionym na eksport do krajów WNP, w tym do Rosji.
- **Kluczowa motywacja:** Stabilność ekonomiczna, utrzymanie miejsca pracy, dobrobyt rodziny oraz bezpieczeństwo.
- **Stosunek do wydarzeń:** Obawia się zerwania więzi gospodarczych z Rosją, ponieważ może to doprowadzić do wstrzymania produkcji i utraty pracy. Nie rozumie dążenia do integracji europejskiej, jeśli miałyby ono prowadzić do zamykania zakładów pracy. Postrzega protesty w Kijowie jako zagrożenie dla swojego spokojnego życia i źródło chaosu, który niszczy stabilność.

Rewolucja Godności przez pryzmat różnych doświadczeń

Rola 4. Studentka, aktywistka Euromajdanu

- **Profil:** Dziewiętnastoletnia studentka, aktywna w mediach społecznościowych, marzy o podróżach i studiach w Europie.
- **Kluczowa motywacja:** Europejski wybór Ukrainy, europejskie standardy życia, walka z korupcją i nepotyzmem.
- **Stosunek do wydarzeń:** Po decyzji władz o rezygnacji z podpisania umowy stowarzyszeniowej z Unią Europejską czuła się oburzona i rozczarowana. Majdan jest dla niej szansą na wyrwanie się z sowieckiej przeszłości i zbudowanie nowoczesnego, demokratycznego państwa. Jest gotowa marznąć na placu i angażować się w wolontariat w imię wartości związanych z wolnością.

Rola 5. Deputowany / deputowana do Rady Najwyższej Ukrainy (umiarkowany centrysta / umiarkowana centrystka)

- **Profil:** Doświadczony polityk/polityczka, przyzwyczajony/a do zakulisowej pracy w Radzie Najwyższej i szukania kompromisów między różnymi grupami finansowo-politycznymi.
- **Kluczowa motywacja:** Zachowanie stabilności państwa, uniknięcie otwartego konfliktu zbrojnego oraz utrzymanie własnych wpływów politycznych.
- **Stosunek do wydarzeń:** Uważa, że każdy konflikt powinien być rozwiązywany przy stole negocjacyjnym i poprzez głosowania w parlamencie. Jest przekonana/przekonany, że radykalizacja protestów ulicznych zakłóca normalny proces polityczny oraz że kompromis z 21 lutego 2014 roku (przewidujący przedterminowe wybory) był najlepszym rozwiązaniem umożliwiającym pokojowe wyjście z kryzysu.

Rola 6. Wolontariuszka Majdanu / działaczka społeczna

- **Profil:** Kobieta, która od pierwszych dni protestu pomagała w organizacji codziennego funkcjonowania Majdanu, zaopatrywaniu w leki i koordynowaniu pomocy dla rannych.
- **Kluczowa motywacja:** Solidarność, wzajemna pomoc, siła społeczeństwa obywatelskiego oraz brak zaufania do dotychczasowych elit politycznych.
- **Stosunek do wydarzeń:** Wierzy, że prawdziwa siła Ukrainy tkwi w jej obywatelach, którzy potrafią samoorganizować się bez odgórnych poleceń. Jest bardzo sceptyczna wobec polityków opozycji, którzy próbowali przejąć przywództwo na Majdanie. Uważa, że społeczeństwo obywatelskie powinno sprawować ścisłą kontrolę nad każdą władzą.

Karta 7. Matka żołnierza służby poborowej w Wojskach Wewnętrznych

- **Profil:** Kobieta z małego miasta, której dziewiętnastoletni syn odbywa służbę zasadniczą w Wojskach Wewnętrznych i pełni służbę w kordonie w centrum Kijowa na linii starcia z protestującymi.

Rewolucja Godności przez pryzmat różnych doświadczeń

- **Kluczowa motywacja:** Ochrona życia i zdrowia syna oraz pragnienie, by wrócił do domu cały i zdrowy.
- **Stosunek do wydarzeń:** Geopolityka, Unia Europejska czy unie celne niewiele ją obchodzą. Każdego dnia przeżywa lęk, oglądając w telewizji, jak w stronę żołnierzy służby zasadniczej — którzy nie mogą odmówić służby ani opuścić swoich pozycji — lecą kamienie i „koktajle Mołotowa”. Obwinia jednakowo nieodpowiedzialne władze państwowe, jak i radykalnych przywódców protestu o to, że młodzi chłopcy zostali zakładnikami konfliktu.

Rola 8. Drobny przedsiębiorca z Kijowa

- **Profil:** Mężczyzna prowadzący własny niewielki biznes (np. sklep lub warsztat samochodowy). Przez lata miał do czynienia z wymuszeniami, korupcyjnymi naciskami ze strony administracji podatkowej i sądów.
- **Kluczowa motywacja:** Uczciwe zasady gry, likwidacja oligarchicznych monopolii, praworządność oraz ochrona własności prywatnej.
- **Stosunek do wydarzeń:** Wspierał Majdan finansowo, przywoził żywność i ciepłe rzeczy. Jest przekonany, że system zbudowany przez Janukowycza i jego „rodzinę” dusił klasę średnią i odbierał jej wszelką nadzieję na rozwój gospodarczy. Jest gotów znosić przejściowe trudności finansowe w imię demontażu systemu oligarchiczno-klanowego.

Rola 9. Kapelan wojskowy / duchowny

- **Profil:** Duchowny, który podczas starć przebywał bezpośrednio między liniami barykad, modląc się o pokój i powstrzymanie się od przemocy po obu stronach.
- **Kluczowa motywacja:** Ochrona ludzkiego życia jako najwyższej wartości, przebaczenie, pojednanie społeczeństwa oraz duchowa odnowa.
- **Stosunek do wydarzeń:** Uważa Rewolucję Godności za duchowe przebudzenie narodu, ale zdecydowanie sprzeciwia się nienawiści, zemście i przemocy fizycznej. Wzywa, by dostrzegać człowieka i brata zarówno w aktywiście stojącym na barykadach, jak i w żołnierzu służby zasadniczej po drugiej stronie. Podkreśla, że zwycięstwo nad złem jest możliwe jedynie poprzez prawdę i miłość bliźniego.

Karta 10. Przedstawicielka ukraińskiej diaspory w Kanadzie

- **Profil:** Kobieta, której rodzina wyemigrowała z Ukrainy po II wojnie światowej. Aktywnie działa na rzecz zachowania ukraińskiej kultury za granicą.
- **Kluczowa motywacja:** Geopolityczna niezależność Ukrainy od rosyjskich wpływów imperialnych oraz umacnianie ukraińskiej tożsamości narodowej.
- **Stosunek do wydarzeń:** Postrzega Majdan jako egzystencjalną walkę Ukrainy o prawo do bycia niezależnym narodem, wolnym od wpływów Moskwy. Organizowała akcje solidarności za granicą, lobbowała na rzecz sankcji wobec reżimu Janukowycza i zbierała

Rewolucja Godności przez pryzmat różnych doświadczeń

pomoc finansową. Uważa, że niezależność Ukrainy należy zachować za wszelką cenę.

Rola 11. Krymskotatarski działacz / krymskotatarska działaczka społeczna (2014 rok)

- **Profil:** Mężczyzna lub kobieta pochodzenia krymskotatarskiego, którego/której rodzina doświadczyła stalinowskiej deportacji w 1944 roku, a następnie z wielkimi trudnościami powróciła do ojczyzny na Krymie w latach 90.
- **Kluczowa motywacja:** Bezpieczeństwo i prawa rdzennej ludności Krymu, integralność terytorialna Ukrainy oraz integracja europejska jako ochrona przed rosyjskim autorytaryzmem.
- **Stosunek do wydarzeń:** Bezwarunkowo popiera Euromajdan. Jest przekonany/przekonana, że tylko demokratyczna, proeuropejska Ukraina może zagwarantować prawa Tatarów krymskich jako rdzennej ludności. Zbliżenie ówczesnych władz Ukrainy do Kremla postrzega jako bezpośrednie zagrożenie ponowną utratą ojczyzny i nowymi represjami wobec swojego narodu.

Rola 12. Wolontariusz / wolontariuszka medyczna (lekarz / lekarka w szpitalu polowym)

- **Profil:** Lekarz chirurg lub student/studentka medycyny, który/która dobrowolnie udzielał/udzielała pomocy rannym w szpitalach polowych, m.in. w soborze św. Michała lub w Domu Związków Zawodowych.
- **Kluczowa motywacja:** Przysięga Hipokratesa, ochrona ludzkiego życia, humanizm oraz niesienie pomocy każdemu, kto jej potrzebuje, niezależnie od jego poglądów czy sympatii politycznych.
- **Stosunek do wydarzeń:** Postrzega Majdan jako miejsce głębokiej ludzkiej tragedii, gdzie z bliska obserwował/obserwowała śmierć i ciężkie obrażenia. Uważa, że w obliczu cierpienia i śmierci wszyscy ludzie są równi. Ratował/ratowała zarówno protestujących z ranami postrzałowymi, jak i poparzonych funkcjonariuszy. Potępia wszelką przemoc oraz użycie broni przeciwko bezbronnym ludziom, niezależnie od tego, po której stronie konfliktu się znajdują.

Rola 13. Nauczycielka historii z Odessy (rosyjskojęzyczna intelektualistka)

- **Profil:** Osoba w średnim wieku, która szczerze kocha swój region i darzy szacunkiem symbole państwowe Ukrainy, ale dorastała w rosyjskojęzycznym kręgu kulturowym południa kraju.
- **Kluczowa motywacja:** Pokój społeczny, zachowanie kulturowej i językowej różnorodności Ukrainy oraz niedopuszczenie do radykalizacji i podziału społeczeństwa na tle etnicznym i językowym.
- **Stosunek do wydarzeń:** Popiera walkę społeczeństwa z korupcją i samowolą policji. Jednocześnie bardzo niepokoją ją radykalne hasła nacjonalistyczne oraz szybkie usuwanie sowieckich pomników. Obawia się, że wydarzenia na Majdanie doprowadzą do

Rewolucja Godności przez pryzmat różnych doświadczeń

alienacji jej regionu i jego oddalenia od Kijowa oraz że nowa ukraińska tożsamość będzie kształtowana bez uwzględnienia interesów rosyjskojęzycznych obywateli.

Rola 14. Mieszkaniec / mieszkanka centrum Kijowa (ul. Instytucka)

- **Profil:** Mężczyzna lub kobieta, którego/której mieszkanie znajduje się w samym centrum wydarzeń, w bezpośrednim sąsiedztwie dzielnicy rządowej i barykad protestujących.
- **Kluczowa motywacja:** Bezpieczeństwo własnej rodziny, zwłaszcza dzieci i starszych rodziców, prawo do spokojnego życia codziennego oraz ochrona własnego mieszkania i mienia.
- **Stosunek do wydarzeń:** Żyje w stanie ciągłego stresu wywołanego zapachem palonych opon, hukiem kostki brukowej, wybuchami granatów hukowo-błyskowych oraz nieustannym wyciem syren. Podziela niezadowolenie z ówczesnych władz, ale uważa, że trwająca miesiącami blokada centrum miasta sparaliżowała życie tysięcy mieszkańców stolicy. Każdego dnia obawia się pożaru w swoim budynku, grabieży i przypadkowych kul przelatujących pod oknami.

Rola 15. Zagraniczny dyplomata / przedstawiciel Unii Europejskiej w Ukrainie

- **Profil:** Doświadczony dyplomata z Europy Zachodniej, który uczestniczył w negocjacjach między liderami opozycji, administracją prezydenta i przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego.
- **Kluczowa motywacja:** Stabilność geopolityczna Europy Wschodniej, poszanowanie prawa międzynarodowego, niedopuszczenie do katastrofy humanitarnej oraz eskalacji konfliktu zbrojnego.
- **Stosunek do wydarzeń:** Sympatyzuje z dążeniem Ukraińców do zbudowania europejskiej demokracji, ale uważa, że należy działać w sposób wyważony i pragmatyczny. Jest przekonany, że presja ulicy ostatecznie powinna doprowadzić do legalnych rozwiązań politycznych. Obawia się, że zbyt radykalne działania protestujących mogą stworzyć dla Rosji pretekst do bezpośredniej interwencji wojskowej. Dlatego zdecydowanie opowiada się za kompromisem i negocjowanym rozwiązaniem kryzysu.

Rola 16. Ukraiński dziennikarz / dziennikarka – aktywista / aktywistka (streamer / dziennikarz obywatelski)

- **Kluczowa motywacja i wartości:** wolność słowa, przejrzystość, odpowiedzialność obywatelska oraz bieżące dokumentowanie wydarzeń.
- **Profil:** Nie tylko dokumentuje wydarzenia, ale czuje się integralną częścią Majdanu. Jego/jej najważniejszymi narzędziami są smartfon, powerbank oraz całodobowe transmisje na żywo, bez cenzury i montażu. Dla tej osoby dziennikarstwo jest formą pokojowego oporu i sposobem na przełamanie blokady informacyjnej oraz

Rewolucja Godności przez pryzmat różnych doświadczeń

przeciwdziałanie manipulacjom w prorządowych mediach. Jest przekonana/przekonany, że obraz rejestrowany przez kamerę w czasie rzeczywistym lepiej chroni ludzi na barykadach przed brutalnością funkcjonariuszy niż jakiegokolwiek deklaracje polityczne. Jest gotowa/gotowy ryzykować własnym życiem, zdrowiem i sprzętem, wystawiając się na gumowe kule lub działanie gazu łzawiącego, aby świat zobaczył prawdziwy obraz wydarzeń.

- **Stosunek do wydarzeń:** Zdecydowanie uważa, że streamerzy i społeczeństwo obywatelskie odegrali kluczową rolę w powodzeniu protestu. Kategorycznie sprzeciwia się neutralności dziennikarzy w sytuacji, gdy skorumpowane państwo używa siły przeciwko własnym obywatelom.

Karta 17. Zachodnioeuropejski dziennikarz / korespondent międzynarodowego medium

- **Kluczowa motywacja i wartości:** Profesjonalna neutralność, przedstawianie różnych punktów widzenia, dystans wobec emocji, zachowanie pokoju oraz stabilności geopolitycznej w Europie.
- **Profil:** Doświadczony reporter przyzwyczajony do pracy według rygorystycznych standardów zachodniego dziennikarstwa, w których emocjonalne zaangażowanie może podważać wiarygodność dziennikarza. Słabo orientuje się w ukraińskim kontekście historycznym, regionalnych uwarunkowaniach i kwestiach językowych, dlatego ocenia wydarzenia w Kijowie przede wszystkim przez pryzmat bezpieczeństwa globalnego. Najbardziej obawia się eskalacji przemocy, pojawienia się radykalnych haseł na barykadach oraz ryzyka, że konflikt doprowadzi do szeroko zakrojonej konfrontacji zbrojnej z Rosją, destabilizując sytuację w Europie. Stara się w równym stopniu oddawać głos protestującym, przedstawicielom władz i funkcjonariuszom, nawet jeśli budzi to oburzenie ukraińskiego społeczeństwa.
- **Stosunek do wydarzeń:** Uważa, że zaangażowanie międzynarodowych dyplomatów i zawarcie kompromisowych porozumień z ówczesnymi władzami były najbardziej rozsądnym sposobem na wyjście z kryzysu. Z dużą rezerwą odnosi się do działań radykalnych organizacji na Majdanie, sądząc, że szkodzą one wizerunkowi demokratycznego protestu na Zachodzie.

Karta 18. Właściciel dużego przedsiębiorstwa (drobny oligarcha)

- **Kluczowa motywacja i wartości:** Stabilność gospodarcza, ochrona aktywów, przewidywalność „zasad gry” oraz ochrona własności prywatnej.
- **Profil:** Jest właścicielem dużego zakładu, sieci przedsiębiorstw lub dużego gospodarstwa rolnego. Najbardziej obawia się chaosu, zatrzymania produkcji, zakłóceń w transporcie i logistyce oraz braku ochrony prawnej. Z jednej strony jego biznes ucierpiał z powodu nacisków korupcyjnych, wymuszeń i prób przejęcia majątku przez przedstawicieli ówczesnych władz. Dlatego zależy mu/jej na przejrzystych zasadach i sprawnie

Rewolucja Godności przez pryzmat różnych doświadczeń

działającym wymiarze sprawiedliwości. Z drugiej strony rewolucja uliczna budzi lęk przed anarchią, radykalizmem i niszczeniem mienia. Jego strategia polega na przetrwaniu i lawirowaniu: może po cichu finansować zakup leków czy opału dla Majdanu, a jednocześnie publicznie okazywać lojalność wobec władz, aby nie stracić licencji ani kontraktów.

- **Stosunek do wydarzeń:** Skłania się ku przekonaniu, że Majdan doprowadził do głębokiego kryzysu gospodarczego i spadku wartości hrywny. Jednocześnie przyznaje, że system oligarchiczno-klanowy wymagał zmian, ponieważ korupcja hamowała rozwój gospodarki. Popierałby każde kompromisowe rozwiązanie, które pozwoliłoby uniknąć dalszej eskalacji.

Rola 19. Deputowany / deputowana do Rady Najwyższej z Partii Regionów

- **Kluczowa motywacja i wartości:** Stabilność państwa (w rozumieniu Partii Regionów), zachowanie wpływów politycznych i gospodarczych, niedopuszczenie do „zamachu stanu” oraz silna, scentralizowana władza.
- **Profil:** Doświadczony polityk reprezentujący interesy dużego regionu przemysłowego na wschodzie lub południu Ukrainy. Jest głęboko przekonany, że stabilność i porządek w państwie opierają się na ścisłym przestrzeganiu prawa i poszanowaniu hierarchii, a uliczne protesty są nielegalną próbą przejęcia władzy przez opozycję przy wsparciu państw zachodnich. Brutalne rozpędzanie demonstracji nie jest dla niego przestępstwem, lecz działaniem na rzecz przywracania porządku publicznego oraz ochrony konstytucyjnego ładu przed radykałami. Jednocześnie w lutym 2014 roku zaczyna odczuwać silny lęk: jest rozdarty między lojalnością wobec partii i naciskiem ze strony jej kierownictwa a świadomością, że sytuacja zmierza w kierunku wojny domowej, której w rzeczywistości chce uniknąć.
- **Stosunek do wydarzeń:** Stanowczo odrzuca argumenty uzasadniające moralne prawo do obywatelskiego nieposłuszeństwa i dekomunizacji. Uważa wydarzenia z lutego 2014 roku za kryzys konstytucyjny i zamach stanu. Jest przekonany, że Majdan doprowadził do podziału terytorialnego kraju i stworzył pretekst do agresji ze strony państw zewnętrznych.

Karta 21. Apolityczny mieszkaniec/apolityczna mieszkanka Ukrainy Centralnej pod wpływem prorosyjskich mediów

- **Kluczowa motywacja i wartości:** Spokój w życiu codziennym, stabilność finansowa, bezpieczeństwo rodziny, lęk przed radykalnymi zmianami i chaosem.
- **Profil:** Osoba, która nigdy nie uważała się za politycznie zaangażowaną. Pracuje, zajmuje się domem i pragnie prostego, stabilnego życia. Nie zna języków obcych, nie korzysta z alternatywnych źródeł informacji i nie ma umiejętności weryfikowania informacji w internecie, dlatego jej głównym oknem na świat jest telewizja — przede

Rewolucja Godności przez pryzmat różnych doświadczeń

wszystkim rosyjskie kanały telewizyjne lub prorosyjskie ukraińskie media. Pod wpływem codziennej, agresywnej propagandy ukształtował się w jej świadomości niepokojący obraz rzeczywistości: Majdan jest dla niej „buntem opłaconym przez Amerykę”, na ulicach Kijowa działają „niebezpieczni ekstremiści”, a stabilność kraju jest niszczona w imię obcych interesów geopolitycznych. Szczepnie obawia się, że zmiana władzy przyniesie jej rodzinie biedę i zburzy dotychczasowy sposób życia. Odrzuca wszelkie argumenty zwolenników Majdanu, uznając je za „narzucone i agresywne”.

- **Stosunek do wydarzeń:** Zdecydowanie zgadza się z twierdzeniami, że Majdan doprowadził do głębokiego kryzysu gospodarczego, a jego przywódcy byli jedynie marionetkami Zachodu. Jest przekonana, że uczniowie i studenci powinni przede wszystkim uczyć się, a nie protestować. Obalanie pomników z czasów komuny i zmiany nazw ulic postrzega jako akty wandalizmu oraz zamach na historię i pamięć.

Rola 22. Obywatel / obywatelka z rodziną podzieloną między Ukrainę i Rosję

- **Kluczowa motywacja i wartości:** Jedność rodziny, utrzymanie więzi rodzinnych, humanizm, pokojowe rozwiązywanie konfliktów, lęk przed izolacją i fizycznym rozdzieleniem z dziećmi.
- **Profil:** Osoba o wysoko rozwiniętej zdolności krytycznego myślenia, która nie ulega rosyjskiej propagandzie. Trzeźwo ocenia sytuację w Ukrainie, dostrzega korupcję obecnej władzy i zasadniczo rozumie pragnienie młodych ludzi, by żyć w **państwie europejskim**. Jednak wydarzenia Rewolucji Godności postrzega przez pryzmat własnych bolesnych doświadczeń: jej dzieci, wnuki lub inni bliscy krewni mieszkają, studiują lub pracują w Rosji. Jej największym lękiem nie jest sama zmiana kursu geopolitycznego, lecz — w jej przekonaniu — nieuniknione radykalne pogorszenie stosunków między oboma państwami. Szczególnie obawia się zamknięcia granic, wprowadzenia wiz oraz zawieszenia połączeń transportowych, które mogłyby stać się murem oddzielającym ją od dzieci. Każdy przejaw przemocy na Majdanie postrzega jako kolejny krok w kierunku katastrofy, która może na zawsze rozdzielić rodzinę. Czuje się zakładniczką wielkiej polityki, w której stawką jest jej osobiste szczęście i rodzinne bezpieczeństwo.
- **Stosunek do wydarzeń:** Zdecydowanie popiera potrzebę pokojowych kompromisów politycznych (takich jak porozumienie z 21 lutego) oraz zaangażowania międzynarodowych mediatorów w celu uniknięcia wojny. Z dużym niepokojem odnosi się do argumentów uzasadniających radykalizację protestów lub siłową konfrontację. Obawia się gwałtownych i bezkompromisowych posunięć w polityce zagranicznej, ponieważ rozumie, że pierwszymi ofiarami geopolitycznego podziału będą zwykli ludzie, których życie zostało podzielone przez granicę.